

Passend Onderwijs voor ieder kind

Zorgplicht en rol Samenwerkingsverband

Zorgplicht

SWV RiBA merkt dat er nog wel eens misverstanden bestaan over de zorgplicht. Aanleiding om nog eens op een rijtje te zetten wat de zorgplicht nu precies inhoudt en wie waarvoor verantwoordelijk is.

Schoolbesturen hebben sinds de invoering van de Wet Passend Onderwijs in 2014 zorgplicht. Dat betekent dat zij ervoor moeten zorgen dat alle leerlingen die op hun school zitten of die zich bij hun school aanmelden zo passend mogelijke plek krijgen, daarmee bedoelen we een onderwijsaanbod dat aansluit bij de kwaliteiten en mogelijkheden van het kind. Een passende plek op de eigen school of, als de school de juiste begeleiding niet kan bieden, op een andere reguliere school of speciale voorziening of speciale school binnen of buiten het samenwerkingsverband.

SWV RiBA ziet dat scholen en schoolbesturen zich volop bewust zijn van hun zorgplicht. Schoolbesturen doen hard hun best om binnen hun eigen schoolbestuur of bij een ander bestuur een passende onderwijsplek voor het kind te organiseren. Wij zien dat de communicatie met ouders hierbij een uiterst belangrijke rol speelt. Als ouders zich gehoord voelen en ouders en school gezamenlijk optrekken in het vinden van een passende plek op een andere school, dan is de kans van slagen groter.

Wanneer zorgplicht?

De school waar ouders hun kind schriftelijk aanmelden krijgt zorgplicht. Verwachten ouders dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft, dan geven ze dit meteen aan. Ouders hebben hierbij informatieplicht. Zij mogen hun kind bij meerdere scholen aanmelden en aangeven welke school hun voorkeur heeft. In dat geval krijgt de school van eerste voorkeur de zorgplicht.

Toelaten

Na de aanmelding kan een toelatingsprocedure volgen waarin de school onderzoekt of ze de leerling zelf de extra onderwijssteuning kan bieden, eventueel met extra ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband. Voor dit onderzoek kunnen scholen extra informatie vragen bij de ouders. De school heeft 6 weken de tijd om te beslissen over de toelating van de leerling. Deze periode kan eenmaal met 4 weken worden verlengd. Kan de school zelf geen passende onderwijsplek bieden, dan moeten zij in overleg met de ouders een passende plek op een andere reguliere of speciale school regelen. Dat moet een plek op een school zijn waar de leerling ook daadwerkelijk geplaatst kan worden.

Samenwerkingsverband

De schoolbesturen in een gebied werken samen in een samenwerkingsverband. In Ridderkerk, Barendrecht en Albrandswaard is dat SWV RiBA. Het samenwerkingsverband ontvangt vrijwel alle financiële middelen voor de lichte en zware ondersteuning in het onderwijs. Zij hebben in een ondersteuningsplan vastgelegd hoe ze het geld voor extra ondersteuning inzetten.

In samenwerkingsverband RiBA wordt met ingang van augustus 2017 onderscheid gemaakt tussen een arrangement voor ambulante ondersteuning (AO), een arrangement voor onderwijsondersteuning (OO; extra handen en materialen in de klas) en het school maatwerk arrangement (SMA).

Ambulante Ondersteuning (AO)

De ambulante ondersteuner kan worden ingezet om de groepsleerkracht te ondersteunen bij het in kaart brengen en afstemmen op de onderwijsbehoeften van een leerling in de klas. De ambulante ondersteuners zijn leerkrachten met expertise, competenties en vaardigheden op het gebied van specifieke onderwijsbehoeften die gerelateerd zijn aan het speciaal onderwijs cluster 3, cluster 4, taalverwerving en het speciaal basisonderwijs.

Onderwijs Ondersteuning (OO)

Een arrangement OO (extra handen en materialen in de klas) wordt toegekend aan leerlingen die anders aangewezen zouden zijn op een plaats in het speciaal onderwijs en intensieve begeleiding nodig hebben om te kunnen functioneren binnen het regulier basisonderwijs. Dit arrangement is maatwerk en wordt vastgesteld op basis van de behoeften van ieder kind afzonderlijk.

School Maatwerk Arrangement (SMA)

Met het oog op het ontwikkelen van een dekkend netwerk en het bevorderen van thuisnabij onderwijs wil het samenwerkingsverband bevorderen dat schoolteams in de gelegenheid worden gesteld om de basisondersteuning van de school te verbreden en te verdiepen. Het schoolmaatwerkarrangement (SMA) wordt met dit doel beschikbaar gesteld.

Aanleiding tot het ontwikkelen van het SMA is de behoefte om individuele arrangementen voor leerlingen -die anders op speciaal onderwijs zouden zijn aangewezen- binnen een school te clusteren. Door clustering van arrangementen profiteren meerdere leerlingen van het arrangement en is er minder bureaucratie voor de school en het samenwerkingsverband. Clustering van arrangementen draagt bovendien bij aan deskundigheidsbevordering van de leerkrachten en Intern begeleider en versterkt zodoende ook de basiskwaliteit van het onderwijs.

Beleid toelaatbaarheidsverklaring

Uitgangspunten

Bij de afgifte van een Toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor SWV RiBA staat voorop dat de route naar de afgifte van de TLV (1) samen met ouders wordt gevoerd, (2) de leerling integraal is besproken en (3) het gesprek handelingsgericht (i.e. intensief, integer en kindgericht) is gevoerd.

Ad 1. Ouders zijn partners

Ouders dragen de verantwoordelijkheid voor de dagelijkse zorg en opvoeding van hun kind. Zij kennen hun kind als geen ander. Ouders worden niet alleen betrokken in alle gesprekken over een kind omdat zij verantwoordelijk zijn voor hun kind, maar juist omdat zij de meeste kennis hebben van hun kind. Wij realiseren ons dat het welslagen van het onderwijs aan een kind afhankelijk is van de steun van ouders.

Ad 2. Integraal handelen; Jeugdhulp als bondgenoot

Gemeenten en schoolbesturen zijn samen verantwoordelijk voor het welzijn van kinderen in de regio. De school is tot op heden een vindplaats voor ondersteuningsvragen bij het opgroeien en opvoeden van kinderen. Schoolbesturen en gemeenten streven ernaar om de scholen verder te ontwikkelen tot een plaats waar de samenwerking vorm krijgt. Het is van belang dat beide spelers als partners optrekken in ondersteunings- en zorgtoewijzing aan kinderen. Jeugdhulp en onderwijs dienen elkaar op structurele wijze te ontmoeten en werkwijze en ondersteuningssystematiek op elkaar af te stemmen. De wijkteams (gebiedsteams) spelen hierbij een coördinerende rol.

Ad 3. Handelingsgericht denken en handelen

Onderwijs is gericht op het tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften van ieder individueel kind in een bepaalde (onderwijs)context. Afstemming op de onderwijs- en opvoedbehoeften van een kind vraagt om een procesmatige en arrangerende aanpak. School, het samenwerkingsverband en Jeugdhulp stemmen doorlopend in dit proces op het kind af. Samen ontwikkelen zij een structuur waarin passend onderwijs gerealiseerd wordt op een handelingsgerichte wijze. Ouders worden vanzelfsprekend betrokken in dit proces.

Praktische overwegingen rond de afgifte van een TLV

Indien in een breed gevoerd integraal arrangerend gesprek vastgesteld wordt dat alleen in een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs tegemoet kan worden gekomen aan de onderwijsbehoeften van de leerling, dan wordt overgegaan tot het afgeven van een TLV. De school voor speciaal (basis) onderwijs is bij voorkeur betrokken in dit gesprek. Als leerlingen vanuit een voorschoolse voorziening (bijv. medisch kinderdagverblijven) worden aangemeld voor speciaal (basis)onderwijs, wordt altijd een HIA-gesprek (Handelingsgericht Integraal Arrangeren) georganiseerd. Terugplaatsen vanuit het speciaal (basis)onderwijs naar de reguliere school is een reële optie en bespreekbaar.